

XL. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky

Praha 19. dubna 2012

Bod programu: **2b**

**ZPRÁVA O ČINNOSTI AKADEMICKÉ RADY AV ČR
ZA OBDOBÍ OD XXXIX. ZASEDÁNÍ
AKADEMICKÉHO SNĚMU**

Zpráva o činnosti Akademické rady Akademie věd České republiky za období od XXXIX. zasedání Akademického sněmu AV ČR

V období od XXXIX. zasedání Akademického sněmu AV ČR (dále jen Akademický sněm), konaného dne 15. prosince 2011, do uzávěrky této zprávy se Akademická rada AV ČR (dále jen Akademická rada) i její předsednictvo sešli čtyřikrát. Další schůze obou orgánů se uskuteční krátce před zasedáním Akademického sněmu. Pracoviště Akademie věd České republiky (dále jen AV ČR) byla o jednáních a usneseních Akademické rady v souladu s čl. 5 odst. 3 Stanov AV ČR informována elektronickou formou prostřednictvím internetových stránek AV ČR. Rámcové informace o projednávaných záležitostech a přijatých usneseních jsou publikovány v Akademickém bulletinu.

V období od posledního zasedání Akademického sněmu se Akademická rada zabývala těmito hlavními záležitostmi:

I. Plnění usnesení Akademického sněmu

K plnění usnesení XXXIX. zasedání Akademického sněmu, konaného 15. prosince 2011, byla učiněna tato opatření:

Bod I.2 – schválená připomínka Dozorčí komise Akademického sněmu k bodu IV/2 v části I. zprávy o činnosti Akademické rady AV ČR za období od XXXVIII. zasedání Akademického sněmu byla do tohoto materiálu zapracována a jeho aktuální znění je vyvěšeno na www stránkách AV ČR.

Bod III.3 – ve smyslu čl. 29 Stanov Akademie věd ČR schválila Akademická rada závěrečný účet rozpočtové kapitoly 361 Akademie věd ČR za rok 2011 s tím, že je předkládán tomuto zasedání Akademického sněmu.

Bod IV.2 – Akademická rada projednala na svém 39. zasedání 21. února 2012 vyjádření Akademické rady AV ČR k některým připomínkám a námětům Dozorčí komise Akademického sněmu, které předseda AV ČR zaslal předsedovi Dozorčí komise Akademického sněmu AV ČR.

Bod V – předseda AV ČR informoval předsedu vlády ČR a ostatní členy Rady pro výzkum, vývoj a inovace o znepokojení Akademického sněmu skutečností, že růst institucionálních prostředků ve střednědobém výhledu rozpočtu Akademie věd ČR do roku 2014 je mnohem pomalejší než zamýšlený růst veřejných výdajů a očekávaný růst HDP a dokonce pomalejší než očekávaný nárůst inflace.

II. Konceptní a vědecko-organizační otázky

Akademická rada v souladu s konceptním materiálem Stav a východiska vědecké činnosti Akademie věd České republiky schváleným Akademickým sněmem pokračovala v plnění koncepce rozvoje výzkumu a vývoje v AV ČR. Na jednání Akademické rady byl vznesen podnět k soustavnému mezioborovému výzkumu dějin vědních oborů a ústavů AV ČR jako podkladu pro rozsáhlou práci o reflexi českého vědeckého bádání v minulosti a současnosti.

V rámci mezirezortního připomínkového řízení zaujala AV ČR stanoviska k celkem 33 vládním materiálům předkládaným ministerstvy či jinými státními orgány. Z nich je třeba zejména zmínit stanoviska k těmto materiálům:

- Věcný záměr zákona o vysokých školách (zásadní připomínky podporující účast pracovišť AV ČR na vysokoškolském vzdělávání);
- Koncepce rozvoje knihoven na léta 2011 až 2015 včetně internalizace knihoven;
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (zásadní připomínky k zařazení veřejných výzkumných institucí do systému Státní pokladny, které by přineslo jejich nepružnost až nefunkčnost v jejich hospodaření vzhledem ke zvláštní povaze jejich činnosti);
- Souhrnné vyhodnocení výsledků programů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ukončených v roce 2010;
- Návrh na změnu Statutu Rady pro výzkum, vývoj a inovace;
- Návrh věcného záměru zákona o kybernetické bezpečnosti;
- Návrh věcného záměru zákona o nesporném řízení soudním.

V případě zájmu jsou tato stanoviska k nahlédnutí v Kanceláři AV ČR (správní odbor).

Protože se během posledních let zásadně změnila legislativa vztahující se k oblasti spisové služby, skartační služby a archivnictví, schválila Akademická rada vzorový spisový a skartační řád pracovišť AV ČR, který byl následně vydán v interních normách AV ČR. Novelizace mimo jiné reagují na rozvoj elektronizace vedení spisové služby ve veřejné správě a u právnických a fyzických osob.

K. Aim, člen Akademické rady, který je zároveň členem předsednictva Rady pro výzkum, vývoj a inovace, se aktivně podílel na její činnosti a pravidelně informoval Akademickou radu o projednávaných problematikách.

III. Institucionální a účelová podpora výzkumu

V oblasti **institucionálního financování** byly v návaznosti na ukončené hodnocení vědecké a odborné činnosti pracovišť AV ČR za léta 2005–2009 zveřejněny prostřednictvím internetových stránek závěrečné souhrnné dokumenty v české a anglické verzi. Byla zveřejněna souhrnná zpráva o provedeném hodnocení, souhrnný přehled výsledků hodnocení, principy stanovení institucionální podpory pracovišť AV ČR pro rok 2012 a rámec postupu pro další období a rozdělení pracovišť AV ČR do kategorií pro poskytnutí institucionální podpory. Po více jak 22 měsících byla dne 1. prosince 2011 ukončena činnost řídicí skupiny, která byla pověřena řízením příprav a průběhu hodnocení. Vědecká rada AV ČR zpracovala zkušenosti z hodnocení ústavů AV ČR a jejich útvarů za období 2005–2009 a informovala o svém doporučení pro příští hodnocení Akademickou radu.

Akademická rada dále schválila způsob provedení závěrečného hodnocení ukončených výzkumných záměrů pracovišť AV ČR řešených v letech 2005–2011.

Podle § 13 odst. 1 a 2 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků, platného v době zahájení výzkumných záměrů (tedy k 1. lednu 2005), je AV ČR povinna provést závěrečné zhodnocení dosažených výsledků ukončených výzkumných záměrů, které zahrnuje kontrolu splnění cílů výzkumného záměru, čerpání a využívání podpory a účelnosti uznaných nákladů podle uzavřeného rozhodnutí o poskytnutí podpory. Provedením hodnocení byly pověřeny Akademickou radou jmenované tři Komise pro hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR a jejich výzkumných záměrů, které se podílely na hodnocení návrhů výzkumných záměrů i průběžném hodnocení výzkumných záměrů za období 2005–2007. Složení některých komisí bylo aktualizováno.

V oblasti **účelového financování** jmenovala Akademická rada na návrh Rady pro výzkum, vývoj a inovace jejího zástupce Ing. Jaroslava Doležala, CSc., dr. h. c., členem Dozorčí rady Grantové agentury AV ČR.

Akademická rada byla informována o postupu Rady programu *Nanotechnologie pro společnost* při posuzování projektů tohoto programu řešených v roce 2011 a schválila výsledky hodnocení projektů ukončených v roce 2011 stejně jako přidělení účelových dotací na řešení pokračujících projektů v roce 2012.

IV. Změny ve funkcích ředitelů vědeckých pracovišť AV ČR

Na základě výběrového řízení a návrhů rad příslušných pracovišť AV ČR učinil předseda AV ČR po projednání v Akademické radě tato rozhodnutí:

- Ředitelem Ústavu teorie informace a automatizace AV ČR, v. v. i., byl ke dni 1. května 2012 jmenován na druhé pětileté funkční období prof. Ing. Jan Flusser, DrSc.
- Ředitelem Geofyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i., byl ke dni 1. května 2012 jmenován na druhé pětileté funkční období RNDr. Pavel Hejda, CSc.
- Ředitelem Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v. v. i., byl ke dni 1. května 2012 jmenován na druhé pětileté funkční období prof. RNDr. Zdeněk Samec, DrSc.
- Ředitelem Ústavu makromolekulární chemie AV ČR, v. v. i., byl ke dni 1. května 2012 jmenován na druhé pětileté funkční období RNDr. František Rypáček, CSc.
- Ředitelem Biofyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i., byl ke dni 1. května 2012 jmenován na druhé pětileté funkční období doc. RNDr. Stanislav Kozubek, DrSc.
- Ředitelkou Ústavu experimentální medicíny AV ČR, v. v. i., byla ke dni 1. května 2012 jmenována na druhé pětileté funkční období prof. MUDr. Eva Syková, DrSc.
- Ředitelem Ústavu živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, v. v. i., byl ke dni 1. května 2012 jmenován na druhé pětileté funkční období Ing. Jan Kopečný, DrSc.

- Novým ředitelem Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i., byl ke dni 1. května 2012 jmenován na pětileté funkční období RNDr. Tomáš Kostecký, CSc.
- Ředitelem Filosofického ústavu AV ČR, v. v. i., byl ke dni 1. května 2012 jmenován na druhé pětileté funkční období PhDr. Pavel Baran, CSc.

V. Oceňování výsledků výzkumu

Na doporučení Akademické a Vědecké rady AV ČR udělil předseda AV ČR tato ocenění AV ČR:

Čestnou oborovou medaili Bernarda Bolzana za zásluhy v matematických vědách prof. RNDr. Michalu Křížkovi, DrSc. (Matematický ústav AV ČR, v. v. i.);

Čestnou oborovou medaili Gregora Johanna Mendela za zásluhy v biologických vědách prof. RNDr. Václavu Pačesovi, DrSc. (Ústav molekulární genetiky AV ČR, v. v. i.);

Čestnou oborovou medaili Jaroslava Heyrovského za zásluhy v chemických vědách prof. Ing. Miloši Markovi, DrSc. (Vysoká škola chemicko-technologická);

Čestnou medaili Za zásluhy o Akademii věd České republiky:

- RNDr. Daně Wagnerové, DrSc.,
- Mgr. Evě Žižkové, CSc. (Kancelář AV ČR);

Pamětní medaili Jana Patočky prof. PhDr. Stanislavu Sousedíkovi, CSc. (Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze);

Fellowship J. E. Purkyně významným perspektivním vědeckým pracovníkům byl udělen Janu Honolkovi, Ph.D., navrženému Fyzikálním ústavem AV ČR, v. v. i. Akademická rada připravuje nová pravidla pro udělování „Fellowship J. E. Purkyně“ pro význačné perspektivní vědecké pracovníky, která budou projednána po vyhodnocení programu MŠMT *Návrat*.

VI. Spolupráce s vysokými školami, aplikovaným výzkumem a podnikatelskou sférou

Akademická rada zpracovala a následně zveřejnila „Stanovisko Akademické rady AV ČR k diskusi o věcných záměrech zákona o vysokých školách a zákona o finanční pomoci studentům“.

Člen Akademické rady K. Aim se zúčastnil prvního workshopu Pracovní skupiny pro aktualizaci Regionální inovační strategie hl. m. Prahy Pražské rady pro výzkum a ekonomiku (PRVEK), jejímž je řádným členem.

V rámci spolupráce mezi společnostmi L'ORÉAL Česká republika, Českou komisí pro UNESCO a Akademií věd ČR byla Akademická rada informována

o jejím pokračování a složení poroty pro výběr stipendistek. V roce 2012 proběhne již šestý cyklus „Stipendia L'ORÉAL Česká republika pro ženy ve vědě“, která uděluje společnost L'ORÉAL Česká republika v rámci mezinárodního partnerství společnosti L'ORÉAL a UNESCO „For Women In Science“. AV ČR zajistí hodnocení projektů předložených žadatelkami o stipendium, výběr stipendistek a také pomoc s propagací stipendia. V roce 2012 budou udělena společností L'ORÉAL Česká republika tři stipendia – každé ve výši 250 000,- Kč pro podporu projektů v oblasti matematicko-fyzikálních, technických, chemických, biologických a lékařských věd.

Zástupci Akademické rady a AV ČR se aktivně podíleli na jednáních k návrhu zákona o státní památkové péči. Novou členkou Archeologické evaluační komise AV ČR jmenovala Akademická rada JUDr. Lenku Vostrou, Ph.D.

VII. Mezinárodní vědecká spolupráce Akademie věd ČR a její zapojování do Evropského výzkumného prostoru

V oblasti **evropské integrace** ve výzkumu a vývoji se Akademická rada průběžně zabývala aktuálními otázkami evropské vědní politiky, zejména přípravou strategických dokumentů na finanční období 2014–2020.

Akademická rada se prostřednictvím svého zastoupení ve VERA (Výbor pro evropský výzkumný prostor, poradní orgán při MŠMT) zapojila do přípravy a připomínkování legislativních návrhů k programu Horizont 2020, zejména dokumentům k aktivitám 1. pilíře (vědecké excelenci).

V oblasti kohezní politiky uplatňovala své připomínky k dokumentům Evropské komise nejčastěji v rámci Pracovní skupiny Řídicího a koordinačního výboru k budoucnosti kohezní politiky zřízené při Ministerstvu pro místní rozvoj ČR. Dále se zapojila do zpracování dokumentu Priority pro oblasti v gesci MŠMT v budoucím období kohezní politiky EU 2014–2020, který byl připraven jako podklad MŠMT pro jednání s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR o prioritách podpory ze strukturálních fondů EU v letech 2014–2020, a do příprav aktualizace Národního programu reforem (NPR) pro rok 2012.

V aktivitách týkajících se **mnohostranné vědecké spolupráce** se zástupci AV ČR aktivně zapojují do zasedání pracovních orgánů mezinárodních vědeckých institucí. Mezi nejvýznamnější aktivity patří účast člena Akademické rady V. Nekvasila na konferenci „ERA CONFERENCE 2012 Fostering Efficiency, Excellence and Growth“, která se konala 30. ledna 2012 v Bruselu, a účast K. Aima na 3. workshopu „ESF Member Organization Forum on Science Foresight for Joint Strategy Development“, který se uskutečnil ve dnech 17. až 18. ledna 2012 v Paříži.

V rámci agendy **dvoustranné vědecké spolupráce** Akademická rada schválila uzavření nové Dohody o spolupráci v oblasti humanitních a společenských věd mezi Akademií věd ČR a Britskou akademií věd. Byla rovněž prodloužena platnost Memoranda o spolupráci mezi AV ČR a Japan Society for the Promotion of Science a podepsáno obnovené Memorandum o spolupráci mezi Chiang Mai University a AV ČR.

Dne 14. března 2012 byla slavnostně podepsána nová Dohoda o vědecké spolupráci mezi AV ČR a National Council for Science and Technology of the United Mexican States (CONACYT). Byla ukončena výběrová řízení na řešení nových mobilityních projektů a schváleno pět nových projektů s CONACYT. Dále bylo schváleno 58 témat spolupráce s Ruskou akademií věd a 32 nových tematických oblastí spolupráce se Slovenskou akademií věd.

Ve dnech 6. až 7. března 2012 AV ČR společně s MŠMT uspořádala zasedání výboru Rady Evropské jižní observatoře, kterého se zúčastnilo cca 35 zahraničních delegátů.

Akademická rada schválila výsledky konkurzního řízení na zahraniční pracovní cesty v rámci dvoustranných dohod pro rok 2012.

Byla schválena pravidla pro poskytování finančních prostředků a vyhlášena 2. výzva na podávání návrhů projektů v rámci Programu interní podpory projektů mezinárodní spolupráce AV ČR. Akademická rada projednala postup Rady Programu interní podpory projektů mezinárodní spolupráce AV ČR při posuzování výzkumných projektů řešených v roce 2011, schválila přidělení finančních prostředků na podporu pokračujících výzkumných projektů v roce 2012 s tím, že po ukončení řešení všech výzkumných projektů z I. výzvy programu bude Akademické radě předložena zpráva o zhodnocení a přínosech I. výzvy programu.

VIII. Propagační a popularizační činnost

Za období od konání podzimního Akademického sněmu do konce března 2012 bylo ve vybraných tištěných a internetových médiích zveřejněno více než 35 vlastních tiskových zpráv a medializována řada převzatých zpráv pracovišť AV ČR. V tomto období bylo ve sledovaných médiích zveřejněno více než 3000 zpráv s heslem AV ČR, jeho podobami a se zadanými klíčovými výrazy, které se týkají pracovišť Akademie věd.

V pořadu Českého rozhlasu (ČRo) Leonardo „Jak se žije české vědě?“ vystoupili předseda AV ČR J. Drahoš a prof. P. Jungwirth z Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i. Rozvíjející se spolupráce s ČRo je mimo jiné i výsledkem Memoranda o vzájemné podpoře a spolupráci mezi AV ČR a Českým rozhlasem, které 19. ledna 2012 podepsali předseda AV ČR J. Drahoš a generální ředitel ČRo P. Duhan. Zaujaly i konkrétní výzkumy, například objev šetrnější léčby rakoviny prof. V. Brabce a J. Maliny z Biofyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i., zveřejněný v časopisu Nature Chemistry, či práce o převrácení rolí mezi hostitelem a parazitem, které odhalil výzkum vedený doc. M. Reichardem z Ústavu biologie obratlovců AV ČR, v. v. i. V rámci rozvoje spolupráce s Českou televizí se uskutečnilo jednání mezi generálním ředitelem České televize P. Dvořákem a předsedou AV ČR J. Drahošem. Na jeho základě byl vypracován návrh televizních formátů o vědě.

AV ČR uspořádala 15. března 2012 Evropský den vědy pro mládež 2012, který se zaměřil na aktuální téma – Astronomie & Čas: Tajemství Mayského ka-

lendáře. Především studenti a pedagogové měli jedinečnou možnost navštívit komponovanou přednášku, v níž získali informace přímo od předních odborníků na dané téma – astronomů i historiků. Se zájmem studentů, pedagogů i široké veřejnosti se setkala i přednáška Tajemství ELI – nejintenzivnějšího laseru na světě.

V rámci přípravy Týdne vědy a techniky 2012, který se bude konat od 1. do 15. listopadu 2012, bylo vybráno jeho motto „Energie vědy“.

Akademická rada jmenovala k 1. únoru 2012 členy Rady pro popularizaci vědy AV ČR: Ing. Jolanu Fišerovou (Biologické centrum AV ČR, v. v. i.), Mgr. Ing. Jana Kollmanna (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.) a Jiřího Padevěta (Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.).

IX. Finanční, organizační a kontrolní činnost v AV ČR

Zpráva o hospodaření Akademie věd ČR v roce 2011 a její závěrečný účet jsou předkládány tomuto zasedání Akademického sněmu jako samostatný materiál. Dne 27. ledna 2012 obdržela AV ČR první návrh státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace na rok 2013. Své stanovisko zaslala v únoru 2012 Radě pro výzkum, vývoj a inovace. Dále Akademická rada schválila přidělení investičních prostředků na přístrojové vybavení v roce 2012.

Akademická rada v souladu se zákonem o veřejných výzkumných institucích projednávala návrhy pracovišť AV ČR na pronájem, prodloužení pronájmů, smlouvy o smlouvách budoucích, smlouvy o rezervaci pozemků, převody pozemků, smlouvy o výpůjčce, o bezúplatném převodu pozemků, směně pozemků a další úkony související s nakládáním s nemovitým majetkem pracovišť AV ČR a ve správě AV ČR. Novou členkou Majetkové komise AV ČR byla jmenována k 1. únoru 2012 Ing. Jana Jeřábková (Kancelář AV ČR). Akademická rada také projednala Zprávu o činnosti Bytové komise AV ČR za období od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2011.

V oblasti informačních technologií se rozšiřovala a modernizovala infrastruktura sítě, zejména její koncová zařízení, a důraz se kladl na její zabezpečení. Tento trend lze očekávat i v roce 2012, kdy s ohledem na požadavky vysoké spolehlivosti síťového provozu bude nutné uvažovat také o stavbě záložních optických (CWDM) a mikrovlnných tras. Akademická rada pověřila Středisko společných činností AV ČR, v. v. i., aby provozovalo služby poskytovatele identit AV ČR (Identity provider) v rámci struktury České akademické federace identit eduID.cz pro pracoviště AV ČR, a jmenovala Ing. Miroslava Indru a Ing. Petra Vaníčka administrativními kontakty AV ČR v národní akademické federaci identit eduID.cz.

Novými členy Redakční rady pro správu akademických webů a intranetu AV ČR jmenovala Akademická rada k 11. lednu 2012 Ing. Leoše Horníčka, Ph.D. (Kancelář AV ČR), Mgr. Marinu Hužvárovou (Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.), Mgr. Miroslavu Klimentovou (Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.) a Ing. Jana Martinka (Kancelář AV ČR).

Členem Dozorčí rady Biofyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i., byl s účinností od 11. ledna 2012 na pětileté funkční období jmenován JUDr. Jiří Ondroušek.

Akademická rada schválila převod Laboratoře anorganických materiálů z organizační struktury Ústavu anorganické chemie AV ČR, v. v. i., do Ústavu struktury a mechaniky hornin AV ČR, v. v. i. Dále souhlasila s uzavřením smlouvy o vědecko-výzkumné spolupráci mezi Biofyzikálním ústavem AV ČR, v. v. i., a Fakultní nemocnicí u sv. Anny v Brně.

Předsedou Rezortní odborné komise AV ČR pro schvalování projektů pokusů na zvířatech na funkční období 2011–2015 byl jmenován MVDr. Jan Honet-schläger (Ústav molekulární genetiky AV ČR, v. v. i.) a jejím členem MVDr. Richard Pospíšil, DrSc. (Fyziologický ústav AV ČR, v. v. i.).

Tajemnicí Koordinační komise pro zařazování pracovníků do nejvyššího kvalifikačního stupně byla jmenována Mgr. Ivana Střálková.

Akademická rada schválila výroční zprávu AV ČR o poskytování informací za rok 2011 podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci plánovaných veřejnosprávních kontrol projednala Akademická rada výsledky kontroly hospodaření a přijala příslušná opatření k nápravě zjištěných nedostatků ve Fyzikálním ústavu AV ČR, v. v. i., a v Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i. Dále byla Akademická rada informována o kontrolách provedených ve vědeckých společnostech v roce 2011.

Praha 22. března 2012

Akademická rada AV ČR